

TALOUSVALIOKUNNALLE

TaV@eduskunta.fi

Finanssiala ry:n lausunto hallituksen esityksestä laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräksi muiksi laeiksi (HE 205/2024 vp)

Talousvaliokunta on 6.2.2025 pyytänyt Finanssiala ry:n (FA) kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta (CER-laki) ja eräksi muiksi laeiksi. Esitämme lausuntonamme seuraavaa.

1. Finanssisektorin osalta CER-direktiivin ((EU) 2022/2557) keskeiset veloitteet sisältyvät DORA-asetukseen ((EU) 2022/2554) ja muuhun erityissääntelyyn, minkä vuoksi CER-lain 7 §:n 3 momenttia, 14–16 §:ää, 5 lukua ja 29 §:ää ei sovellettaisi CER-direktiivin liitteessä yksilöityihin pankkialan, rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurin tai digitaalisen infrastruktuurin toimialan kriittiseen toimijaan.
2. Soveltamisalan rajauksesta huolimatta CER-laki tulee vaikuttamaan myös finanssisektorin toimijoihin. Alan nykyinen sääntelytaakka huomioon ottaen FA pitää tarpeellisena, että lakitekstissä tai perusteluissa vielä selkeämmin korostettaisiin viranomaisten veloitetta tehdä yhteistyötä ja välttää tarpeettomia tai suhteettomia kustannuksia ja hallinnollista taakkaa toimijoille.
3. FA:n käsityksen mukaan CER-lain 4 § määrittelee ensimmäistä kertaa lain tasolla mm. kriittisen infrastruktuurin ja keskeisen palvelun käsitteet. Määritelmät vaikuttavat onnistuneilta ja ne tulisi ottaa laajasti käyttöön häiriönsietokykyä, varautumista ja huoltovarmuutta koskevassa viranomaistoiminnassa ja sääntelyssä.
4. CER-lain viranomaisvetoinen lähestymistapa näyttää sopivan huonosti yhteen kansallisen huoltovarmuuden toimintamallin kanssa. FA pitää tilannetta valitettavana, koska ilman tehokasta yhteensovittamista vaarana on julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyölle rakentuvan huoltovarmuustoiminnan rapautuminen, kun toimijoiden rajalliset voimavarat enenevästi joudutaan suuntaamaan lakisäätöiden tehtävien hoitamiseen.
5. FA:n arvion mukaan tehokkain tapa edistää mallien yhteensovittamista olisi se, että Huoltovarmuuskeskus nimettäisiin CER-direktiivin tarkoittamaksi kansalliseksi keskitetyksi yhteyspisteeksi. Samassa yhteydessä voidaan toteuttaa ne muutokset sen oikeudellista asemaa koskeviin säännöksiin, jotka ovat yhteyspisteen tehtävien hoitamisen kannalta välttämättömiä.
6. FA pitää lakiehdotukseen sisältyviä henkilöturvallisuutta ja turvallisuusselvityksiä koskevia säännöksiä sinänsä tarpeellisina. Eurooppalaisen turvallisuus- ja uhkaympäristön on muuttunut rajusti, mikä näkyy mm. siinä, että vastaavanlaisia henkilöiden tausta- ja turvallisuusselvityksiä koskevia vaatimuksia on sisältynyt yhä useampiin viimeaikaisiin lainsäädäntöehdotuksiin. FA pitäisikin perusteltuna henkilöturvallisuusselvityksiä koskevan lainsäädännön uudelleenarviointia, jotta asiaan liittyvät näkökohdat, tarpeet ja ratkaisuvaihtoehdot voitaisiin arvioida ja punnita laajalaisesti ja perusteellisesti.